

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Vermilion Energy Netherlands B.V.
Postbus 71
8860 AB Harlingen**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

BezoekadresBezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag**Postadres**Postbus 20401
2500 EK Den Haag**Overheidsidentificatienr**

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum

22 JUN 2022

Betreft Wijziging instemmingsbesluit winningsplan Sprang

Ons kenmerk

DGKE-WO / V-11179

Uw kenmerk

-

Bijlage(n)

-

Instemmingsbesluit

1. Aanvraag

Op 1 juni 2021 heeft de toenmalige minister van Economische Zaken en Klimaat (hierna: de minister), een aanvraag ontvangen van Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) tot instemming met het winningsplan Sprang (Versie 4.1). Het winningsplan heeft betrekking op het gasveld Sprang. De bevoegdheid tot instemmen met een winningsplan is thans belegd bij de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: de staatssecretaris). Op 21 maart 2022 heeft de staatssecretaris een wijziging van het winningsplan Sprang ontvangen (Versie 4.2).

Het winningsplan is gebaseerd op de winningsvergunning Waalwijk d.d. 17 juli 1989. Geografisch gezien ligt het gasveld Sprang in de provincie Noord-Brabant en in de gemeenten Loon op Zand en Waalwijk. Het gasveld ligt in het verzorgingsgebied van het Waterschap Brabantse Delta.

Sinds 1996 wordt er gas gewonnen uit het gasveld Sprang. Het winningsplan Sprang betreft een actualisering van het vigerende winningsplan voor deze gaswinning. De reden voor actualisering is dat Vermilion mogelijkheden ziet om de productie uit het gasveld Sprang te verlengen.

Het winningsplan beschrijft op welke wijze Vermilion verwacht het gas te winnen uit het gasveld Sprang en hoe de eventuele risico's daarvan zoveel mogelijk worden beperkt. Daarnaast bevat het winningsplan informatie over de verwachte gasproductie van het betreffende gasveld, een overzicht van het productiesysteem, de verwachte bodemdaling en de kans op aardbevingen, en de eventuele maatregelen die volgens Vermilion daaruit voortvloeien voor de boven- en ondergrond.

Vermilion verwacht dat de gaswinning 12 jaar in beslag zal nemen. Vermilion geeft in het winningsplan een verwachte einddatum van productie in 2033 aan.

2. Beleid gaswinning in Nederland

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Warmte en Ondergrond

In de brief van de minister aan de Tweede Kamer van 30 mei 2018 (Kamerstukken II 2017-18, 33529, nr. 469) over gaswinning uit de kleine velden en de energietransitie, legt het kabinet de prioriteit bij een zo snel mogelijke overgang naar duurzame energie. Zolang het nodig is wil het kabinet aardgas uit de kleine velden winnen, waar en voor zover dit veilig kan. Hoewel in de gebouwde omgeving stevig ingezet wordt op het geleidelijk afbouwen van het gebruik van aardgas, speelt aardgas de komende decennia nog een essentiële rol in de Nederlandse energievoorziening. Het tempo van de afbouw is daarbij belangrijk. Uitgangspunt hierbij is dat de productie uit Nederlandse kleine velden niet sneller daalt dan van de Nederlandse vraag naar aardgas. Dit om te voorkomen dat de importafhankelijkheid verder toeneemt. Het is belangrijk dat bestaande gasinfrastructuur niet voortijdig wordt ontmanteld, zodat de reservoirs, putten, pijpleidingen en platforms desgewenst kunnen worden hergebruikt in het kader van de energietransitie (Kamerstukken 2021-2022, 29023, nr. 276).

DGKE-WO / V-11179

Op dit moment is de Nederlandse energievoorziening nog voor meer dan 90% afhankelijk van fossiele brandstoffen (olie, gas, steenkool) en aardgas voorziet in ruwweg 40% van onze primaire energiebehoefte. In de overgang naar duurzame energie, blijft aardgas de komende decennia nog steeds nodig voor de industrie, voor het verwarmen van een groot deel van de huizen en voor het in stand houden van een betrouwbare elektriciteitsvoorziening. Het kabinet geeft voorkeur aan gaswinning uit de Nederlandse kleine velden, zowel op land als op zee, boven import van gas uit het buitenland, als de risico's klein zijn en er geen veiligheidsvraagstuk aan de orde is. Tevens remt productie in eigen land de toenemende importafhankelijkheid van andere landen (Kamerstukken 2019-2020, 32813, nr. 486).

3. Juridisch kader

3.1 Mijnbouwregelgeving

Een winningsplan dient te worden getoetst aan de Mijnbouwwet (hierna: Mbw) en de daarop gebaseerde regelgeving. De artikelen 34, 35 en 36 van de Mbw en artikel 24 van het Mijnbouwbesluit (hierna: Mbb) vormen het juridisch kader waaraan het winningsplan wordt getoetst.

Voordat Vermilion op basis van de Mbw over mag gaan tot gaswinning is, op grond van artikel 34, derde lid, van de Mbw, instemming vereist met het winningsplan. Het winningsplan geeft concreet inzicht in de wijze waarop de winning wordt uitgevoerd en de effecten daarvan en dient te voldoen aan de eisen genoemd in artikel 35 van de Mbw. Artikel 24 van het Mbb bevat een aantal nadere eisen die aan een winningsplan worden gesteld. Het winningsplan dient onder meer een beschrijving te bevatten van de verwachte hoeveelheid aanwezige delfstoffen, de hoeveelheden jaarlijks te winnen delfstoffen, de bodembeweging ten gevolge van de winning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging.

Ter beoordeling of met een winningsplan kan worden ingestemd, wordt het winningsplan getoetst aan artikel 36, eerste lid, van de Mbw.

De instemming kan slechts geheel of gedeeltelijk worden geweigerd of daaraan voorschriften of beperkingen worden verbinden:

- a. indien het in het winningsplan aangeduide gebied niet geschikt wordt geacht voor de in het winningsplan vermelde activiteit om reden van het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan;
- b. in het belang van het planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, aardwarmte, andere natuurlijke rijkdommen, waaronder grondwater met het oog op de winning van drinkwater, of mogelijkheden tot het opslaan van stoffen;
- c. indien nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan;
- d. indien nadelige gevolgen voor de natuur worden veroorzaakt.

DGKE-WO / V-11179

Artikel 36, tweede lid, van de Mbw bepaalt voorts dat de instemming kan worden verleend onder beperkingen of daaraan voorschriften kunnen worden verbonden, indien deze gerechtvaardigd worden door een grond als genoemd in artikel 36, eerste lid.

3.2 Voorbereidingsprocedure

Vermilion heeft op 1 juni 2021 een verzoek tot instemming met het winningsplan Sprang (versie 4.1) ingediend bij de minister, waarin het voornemen stond om een nieuwe put (aftakking) te boren en afhankelijk van de boorresultaten het uitvoeren van een hydraulische stimulatie (frack).

Het initiatief tot verdere ontwikkeling van het Sprangveld door het boren en in productie nemen van de put SPG-01-ST zou, op grond van artikel 141a Mijnbouwwet, onder de rijkscoördinatieregeling, als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening, vallen. De minister, heeft in afwijking van het voorgaande, op grond van artikel 141a, derde lid Mijnbouwwet bij besluit van 24 juni 2020 (kenmerk: DGKE-WO/ 20151165) besloten dat voor dit project geen inpassingsplan wordt voorbereid en de voorbereiding en bekendmaking van andere besluiten niet door hem worden gecoördineerd onder de rijkscoördinatieregeling.

De instemming met het winningsplan tot verdere ontwikkeling van het Sprangveld door het boren en in productie nemen van de put SPG-01-ST en de beoordeling van de ook door Vermilion aangevraagde omgevingsvergunning zou conform afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) gecoördineerd behandeld worden.

Op 21 maart 2022 heeft de staatssecretaris een wijziging van het winningsplan Sprang (versie 4.2) ontvangen waarin Vermilion afziet van het boren van een aftakking in het voorkomen Sprang. Vermilion ziet tevens af van het uitvoeren van een hydraulische stimulatie in de bestaande put. Met de aanpassing van 21 maart 2022 betreft de aanvraag van Vermilion een aanpassing van de verwachte duur van de gasproductie uit het gasveld Sprang naar 2033. De aanvraag betreft geen inhoudelijke aanpassing van het winningsplan. Ook is er geen sprake meer van coördinatie van het instemmingsbesluit met de omgevingsvergunning. De ingediende aanvraag voor een omgevingsvergunning betreft een revisie van de vigerende vergunning voor de inrichting Sprang-A. Het ontwerpbesluit voor deze omgevingsvergunning wordt voor de duidelijkheid voor de omgeving gelijktijdig ter inzage gelegd met dit instemmingsbesluit ondanks dat de besluiten verschillende procedures doorlopen.

De staatssecretaris is van oordeel dat de verzochte verlenging van de productieperiode een wijziging van ondergeschikte aard is, omdat deze verlenging niet leidt tot een andere beoordeling van de effecten en risico's, die in artikel 34, vierde lid, onder b van de Mbw worden genoemd. De staatssecretaris motiveert dit verder onder hoofdstuk 5 van dit besluit. Gelet op artikel 34, vierde lid onder b, van de Mbw, is dit verzoek tot wijziging van het instemmingsbesluit voorbereid met toepassing van de reguliere procedure uit hoofdstuk 4 van de Awb.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

DGKE-WO / V-11179

De minister heeft advies gevraagd aan SodM (artikel 127 van de Mbw), de Tcbb (artikel 35, tweede lid en artikel 114, tweede lid onder a, van de Mbw) en aan de betrokken decentrale overheden (artikel 34, vijfde lid, van de Mbw). Om de betrokken decentrale overheden te ondersteunen bij het opstellen van hun advies heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een (digitale) informatiesessie georganiseerd specifiek voor het winningsplan Sprang, waarbij ook Vermilion aanwezig is. Deze specifieke informatiesessie heeft op 23 september 2021 plaatsgevonden. Bij deze specifieke informatiesessie waren naast medewerkers van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en Vermilion, medewerkers van de provincie Noord-Brabant, gemeenten Loon op Zand en Waalwijk en waterschap Brabantse Delta aanwezig.

Op 13 april 2022 is met de decentrale overheden de te volgen procedure besproken en de wijze van bekendmaking en informeren van de omgeving vastgesteld.

Dit besluit zal op de volgende wijze worden bekendgemaakt:

- Op 22 juni 2022 is een kennisgeving met betrekking tot het besluit gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en langs elektronische weg met de omgeving;
- op 22 juni 2022 is door de staatssecretaris het besluit aan Vermilion gezonden;
- het besluit zal van 23 juni 2022 tot 3 augustus 2022 ter inzage liggen bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en op <http://www.mijnbouwvergunningen.nl/sprang>;

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit kunnen daartegen bezwaar maken. Meer informatie over het indienen van bezwaar staat onderaan dit besluit.

4 Adviezen wettelijk adviseurs

Over het winningsplan Sprang hebben de volgende adviseurs, op verzoek van de minister, advies uitgebracht:

- TNO heeft bij brief van 9 juni 2021 advies uitgebracht (kenmerk: AGE 20-10.059).
- Het SodM heeft bij brief van 27 augustus 2021 advies uitgebracht (kenmerk: ADV-6972/21177908).
- De Tcbb heeft bij brief van 12 oktober 2021 advies uitgebracht (kenmerk: TCBB/ 21254748);
- Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant (hierna: de provincie Noord-Brabant) heeft bij brief van 9 november 2021 advies uitgebracht (kenmerk: C2288378/ 4968968);
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Loon op Zand (hierna: de gemeente Loon op Zand) heeft bij brief van 9 november 2021 advies uitgebracht (kenmerk: zk21.07580);
- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waalwijk (hierna: de gemeente Waalwijk) heeft bij brief van 10 november 2021 advies uitgebracht (kenmerk: 2021-051345);

- Het dagelijks bestuur van waterschap Brabantse Delta (hierna: Brabantse Delta) heeft bij brief van 2 november 2021 advies uitgebracht (kenmerk: 475475);
- de Mijnraad heeft bij brief van 21 december 2021 advies uitgebracht (kenmerk: MIJR/21320980).

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Warmte en Ondergrond

DGKE-WO / V-11179

In aanvulling op het winningsplan hebben de betrokken decentrale overheden tevens de adviezen van SodM, TNO en de Tcbb ontvangen.

5 Winningsplan op hoofdlijnen, adviezen en beoordeling

Hieronder wordt per onderwerp op hoofdlijnen beschreven wat Vermilion hierover in het winningsplan heeft opgenomen. Daarna volgt (indien van toepassing) het advies van de adviseurs en de beoordeling, waarbij op basis van een integrale afweging beargumenteerd wordt of het advies of de aanbeveling wordt overgenomen. De adviespunten die betrekking hebben op onderdelen die geen onderdeel uitmaken van het winningsplan d.d. 22 maart 2022 (versie 4.2) worden door de staatssecretaris buiten beschouwing gelaten aangezien deze geen onderdeel meer uitmaken van het winningsplan.

5.1 De effecten van de wijze van winning

Winningsplan

Het winningsplan Sprang betreft het gasveld Sprang, gelegen in de Röt Fringe en Hardegse formaties. Dit gasveld is aangeboord met de put Sprang-01 (hierna: SPG-1). Het gasveld ligt binnen het gebied van de winningsvergunning Waalwijk, zoals verleend op basis van de Mbw. Het gasveld ligt geografisch gezien in de provincie Noord-Brabant, binnen de grenzen van de gemeenten Loon op Zand en Waalwijk en het verzorgingsgebied van het waterschap Brabantse Delta. Het gasveld Sprang ligt onder het grondwaterbeschermingsgebied van de grondwaterwinning Waalwijk van Brabant Water. Het zuidelijk deel van het Sprang veld ligt onder het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen en Leemkuilen.

Het gasveld Sprang is in 1994 ontdekt met het aanboren van de put SPG-1, vanaf de mijnbouwlocatie Sprang A. Het gas in het gasveld Sprang zit in de Röt Fringe en Hardegse Formatie op een diepte van ongeveer 2830 meter. Vermilion wint het gas via de put SPG-1.

Vermilion geeft in het winningsplan een verwachte van productie van 448 miljoen Nm³ aan tot en met 2033, waarvan 121 miljoen Nm³ na 1 januari 2023.

Geothermieproject

Het gebied van de opsporingsvergunning aardwarmte genaamd Tilburg-Geertruidenberg loopt ten zuiden van het gasveld Sprang. Vermilion stelt in het winningsplan dat het gasveld Sprang geen nadelige invloed zal hebben op een toekomstig geothermie project.

AdviezenAdvies TNO

TNO stelt dat volgens het geologische model van Vermilion de SPG-1 put niet alle gashoudende delen van het Sprang gasveld bereikt. De SPG-1 productieput heeft vanaf 1996 tot en met 2020 in totaal 313 miljoen Nm³ gas geproduceerd.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

DGKE-WO / V-11179

Advies SodM

SodM stelt dat de voorgestelde winning naar huidige kennis en techniek, planmatig en efficiënt is. Vermilion stelt productie onder depletie voor, met drukverlaging aan het oppervlakte door compressie voor een verhoogde winning.

Advies Mijnraad

De Mijnraad stelt dat er geen belemmeringen zijn voor de voortzetting van de gaswinning uit gasveld Sprang en aardwarmtewinning die zou kunnen voortkomen uit de opsporingsvergunning geothermie Tilburg-Geertruidenberg. Het gebied van de opsporingsvergunning geothermie is voldoende ruim gedefinieerd om eventuele dubletten op ruime afstand van de verschillende aardgasvelden te positioneren.

Beoordeling van de wijze van winning

De aanvraag betreft de voortzetting van de gaswinning in een bestaand gasveld, binnen een bestaande winningsvergunning. De staatssecretaris heeft beoordeeld of de effecten van de wijze van winning en de daarmee verband houdende activiteiten, door de gevraagde verlenging van de productieperiode, anders worden dan in het verzoek tot wijziging van het winningsplan uit 2018 zijn omschreven en waarmee de minister in 2019 heeft ingestemd. Tevens heeft de staatssecretaris beoordeeld of de gaswinning nog steeds als planmatig beoordeeld kan worden.

Bij planmatig gebruik en beheer van de ondergrond moet er sprake zijn van een efficiënte winning van de delfstof, waarbij de wijze waarop het gas wordt gewonnen, het tempo waarmee en de hoeveelheid te winnen gas van belang is. In het kader van het planmatig beheer vindt de staatssecretaris het van belang dat van het technisch winbare gas in een gasveld, mits veilig, een zo hoog mogelijk percentage ook daadwerkelijk wordt gewonnen. De verlenging van de productieperiode voorkomt dat winbaar gas achterblijft. Tevens is, mede op basis van de ontvangen adviezen beoordeeld dat de verlenging van de productieperiode een andere gebruiksvorm van de ondergrond niet onmogelijk maakt.

Conclusie wijze van winning

De staatssecretaris stelt vast dat door de gevraagde verlenging van de productieperiode voor het gasveld Sprang, de wijze van winning niet wijzigt en ook een andere vorm van gebruik van de ondergrond niet onmogelijk wordt gemaakt. De verlengde periode van gaswinning is in overeenstemming met het planmatig gebruik en beheer van de ondergrond (artikel 36, eerste lid van de Mbww).

De staatssecretaris concludeert dat de verlenging van de productieperiode niet leidt tot een andere beoordeling van de effecten van de wijze van winning, dan bij het geldende winningsplan uit 2018 (artikel 34, vierde lid, onder b van de Mbww).

Het gasveld Sprang betreft gaswinning binnen een bestaande winningsvergunning. De totale maximale productie van het Sprang gasveld wordt op 448 miljoen Nm³ verwacht, waarvan 121 Nm³ na 1 januari 2023.

De staatssecretaris stelt dat er geen belemmeringen zijn voor het voortzetten van de gaswinning uit gasveld Sprang en aardwarmtewinning die zou kunnen voortkomen uit de opsporingsvergunning geothermie Tilburg-Geertruidenberg.

Het gebied van de opsporingsvergunning geothermie ligt ten zuidwesten van het gasveld Sprang zodat eventuele doubletten op ruime afstand van de verschillende aardgasvelden kunnen worden gepositioneerd. Gaswinning van het Sprang gasveld past dan ook in het planmatig gebruik van de ondergrond.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Warmte en Ondergrond

DGKE-WO / V-11179

De staatssecretaris stelt vast dat de wijze van winning evenals de daarmee verband houdende activiteiten voldoende zijn beschreven in het winningsplan. De staatssecretaris stelt vast dat er sprake is van planmatig gebruik of beheer van delfstoffen.

5.2 De effecten van bodembeweging als gevolg van de aanvraag en de maatregelen ter voorkoming van schade

Bodemdaling

Door gas te winnen daalt de druk in het gesteente waarin het gas zit opgesloten. Dit zorgt ervoor dat het gesteente onder het gewicht van de bovenliggende gesteentelagen wordt samengedrukt. Dit wordt ook wel compactie van het gesteente genoemd. Aan het aardoppervlak ontstaat daardoor ook een bodemdaling, waarvan de grootte afhankelijk is van de compactie in de diepe ondergrond. Bodemdaling hangt samen met de dikte van de gesteentelaag waaruit het gas gewonnen wordt en de drukdaling in het gasreservoir. Hoe dunner die gesteentelaag is of hoe minder de drukdaling is, hoe minder compactie in de diepe ondergrond en hoe minder bodemdaling aan de oppervlakte.

Winningsplan

Vermilion geeft de verwachte bodemdaling, veroorzaakt door de gaswinning uit de winningsvergunning Waalwijk weer. De verwachte bodemdaling door gaswinning uit het gasveld Sprang van het gewijzigde winningsplan Sprang zal als gevolg van de gaswinning minder dan 2 cm bedragen in het diepste punt van de bodemdalingskom aan het einde van de winningsperiode in het jaar 2033 waarvan minder dan 1 cm na 1 januari 2018.

Adviezen

Advies TNO

TNO stelt dat de bodemdalingskom van het Waalwijk-Noord gasveld invloed heeft op het noordelijke deel van de bodemdalingskom van het Sprang gasveld. Hierdoor is de maximaal voorspelde bodemdaling voor het Sprang gasveld 2 centimeter tot 2033 waarbij het diepste punt in het noorden van gasveld ligt, tegen de grens van het Waalwijk-Noord gasveld. Sinds 1991 zijn er bodemdalingsmetingen verricht in de winningsvergunning Waalwijk. Boven het gasveld Sprang is de gemeten bodemdaling minder dan 1 centimeter op basis van de laatste meting uitgevoerd in 2018.

TNO kan zich vinden in de door Vermilion ingeschatte parameterwaarden en de bijbehorende onzekerheden, die ten grondslag liggen aan de berekende bodemdalingsprognose.

TNO merkt op dat met de huidige productieput SPG-1 geen volledige drukdaling heeft plaatsgevonden, omdat niet alle gashoudende delen van het Sprang gasveld zijn bereikt. In het vigerende winningsplan en in de huidige aanvraag is bij de bodemdalingsvoorspelling uitgegaan van een scenario met een volledige drukdaling van het Sprang gasveld. Hierdoor is de bodemdalingsprognose uit het vigerende winningsplan en de huidige aanvraag vergelijkbaar. TNO acht de aanpak en de daaruit voortvloeiende resultaten voor de bodemdaling realistisch.

Advies SodM

SodM stelt dat door gas te winnen de druk in het gesteente waar het gas in zit opgesloten daalt. Dit zorgt ervoor dat het gesteente onder het gewicht van de overliggende gesteentelagen wordt samengedrukt. Dit wordt ook wel compactie van het gesteente genoemd. Aan het aardoppervlak ontstaat bodemdaling doordat de overliggende lagen meebewegen.

Door gaswinning uit Sprang en naburige velden is al 1 cm daling ontstaan zoals vijfjaarlijks gemeten volgens het laatste meetplan uit 2018.

In het vigerende winningsplan en in de huidige aanvraag is bij de bodemdalingsvoorspelling uitgegaan van een scenario met een volledige drukdaling van het Sprang gasveld. Hierdoor is de bodemdalingsprognose uit het vigerende winningsplan en de huidige aanvraag vergelijkbaar.

SodM stelt dat de maximale samengestelde bodemdaling boven het Sprang gasveld, veroorzaakt door winning van deze aanvraag en eerdere winning in de omgeving, maximaal 2 cm zal zijn.

Advies Tcbb

De Tcbb kan zich op basis van de haar ter beschikking staande gegevens vinden in de beoordeling van TNO en SodM.

Beoordeling bodemdaling

De staatssecretaris stelt vast dat het aannemelijk is dat de bodemdaling conform de prognose in het winningsplan uit 2018 verloopt en de toegestane maximale bodemdaling van 1 cm door de gaswinning uit het gasveld Sprang niet zal worden overschreden. Hij baseert zich daarbij op het advies van SodM, TNO en de Tcbb. Op basis daarvan zijn redelijkerwijs geen extra of andere effecten te verwachten als gevolg van de gaswinning uit dit veld, dan bij de instemming op het winningsplan uit 2018 zijn beoordeeld.

Cumulatie bodemdaling

De staatssecretaris constateert dat de maximaal te verwachten bodemdaling, ten gevolge van alle gaswinningen in het gebied rondom het gasveld Sprang, 2 cm zal bedragen in de stabiele eindsituatie in 2033.

Meetplan

De bodemdaling wordt gemeten conform het meetplan Waalwijk. Dit meetplan is te raadplegen op www.nlog.nl/waalwijk. De laatste bodemdalingsmeting is uitgevoerd in 2018.

De staatssecretaris stelt vast dat er geen aanleiding is om voorschriften te verbinden aan dit besluit met betrekking tot de te verwachten bodemdaling door de gaswinning uit het gasveld Sprang.

Bodemtrilling

Als gevolg van gaswinning kan de druk in het gasreservoir dalen en kunnen spanningsveranderingen optreden ten opzichte van omliggende gesteentelagen. Soms kan daardoor een kleine, plotselinge verschuiving in de ondergrond optreden, op de plek van een van nature reeds aanwezige breuk (die miljoenen jaren geleden al is gevormd). Dat is een bodemtrilling. Als de bodemtrilling sterk genoeg is, kan deze gevoeld worden en spreekt men ook wel van een aardbeving.

Winningsplan

Vermilion heeft aangegeven dat het gasveld Sprang volgens de deterministische seismische hazard studie (DHAIS) [TNO 2012 R11139] de eigenschappen heeft

die overeenkomen met velden die statistisch gezien een verwaarloosbare kans hebben op het genereren van bodemtrilling. Er zijn geen geofoons en versnellingsmeters aanwezig in de omgeving van het gasveld Sprang

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Warmte en Ondergrond

Adviezen

DGKE-WO / V-11179

Advies TNO

TNO stelt in haar advies dat de uitkomst van de DHAIS methode een te verwaarlozen kans op beven is, omdat de E-factor onder de grenswaarde van 1,01 blijft.

Advies SodM

SodM stelt dat de drukdaling in een reservoirgesteente kan zorgen voor spanningen die worden opgebouwd op breuken in en langs het reservoir. Deze spanningen kunnen leiden tot plotselinge verplaatsingen langs breuken en daardoor bodemtrilling veroorzaken.

SodM onderschrijft de stelling van Vermilion en het advies van TNO dat er een verwaarloosbare kans is op geïnduceerde bodemtrillingen als gevolg van de aangevraagde gaswinning.

Advies Tcbb

De Tcbb stelt dat de kans op het optreden van een geïnduceerde bodemtrilling als gevolg van de gaswinning verwaarloosbaar is.

Advies Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant stelt dat de mijnbouwlocatie en de winning gelegen zijn in de seismisch actieve Roerdalslenk, in de nabijheid van breuken in de ondergrond. Uit een advies van de Mijnraad blijkt volgens de provincie Noord-Brabant dat in de Roerdalslenk voor geothermie niet is vast te stellen of de seismische risico's aanvaardbaar zijn. Geothermie in de breukzones in de Roerdalslenk is op basis van de beschikbare informatie volgens de provincie Noord-Brabant zeer risicovol. In de seismische risicoanalyse voor gaswinning, zoals uitgevoerd voor de winning bij Sprang, wordt geen rekening gehouden met het feit dat de winning in de Roerdalslenk nabij breuken plaatsvindt terwijl dit ook voor gaswinning extra seismische risico's met zich mee brengt. Zeker omdat gaswinning door drukverlaging in het gesteente in het algemeen een hoger risico oplevert voor bodemtrillingen dan geothermie.

Beoordeling bodemtrilling

Een winningsplan bevat een seismische risicoanalyse (SRA) om te voorzien in een analyse van het seismisch risico op basis van veld-specifieke kwantitatieve parameters en geeft een richtlijn voor maatregelen die passend zijn bij de risicocategorie die uit de analyse volgt.

In de eerste stap van de SRA wordt de kans ingeschat dat er een beving kan optreden, op basis van een statistische vergelijking met kleine gasvelden die dezelfde karakteristieken hebben en die in het verleden tot lichte bevingen hebben geleid. In de DHAIS studie worden uitspraken gedaan over de kans op beven van een gasveld, aan de hand van de eigenschappen van een gasveld.

De staatssecretaris stelt op basis van de adviezen van SodM, TNO en de Tcbb vast, dat de kans op een beving in het gasveld Sprang verwaarloosbaar is en in risicocategorie I valt. Daarom zijn redelijkerwijs geen andere effecten te verwachten als gevolg van bodemtrilling, dan bij de instemming op het winningsplan uit 2018 zijn beoordeeld.

De staatssecretaris stelt dat in delen van de Roerdalslenk natuurlijke bodemtrillingen voorkomen als gevolg van de aanwezigheid van nature actieve breuksystemen. Het gasveld Sprang ligt echter in een gebied van de Roerdalslenk met matige seismische dreiging (Bron: Structuurvisie Ondergrond). In gebieden met hoge seismische dreiging is de kans op geïnduceerde beving als gevolg van gaswinning groter. Hiervan is bij het gasveld Sprang geen sprake. Tot op heden is er geen seismische activiteit waargenomen (niet natuurlijk, niet geïnduceerd). De voortzetting van de gaswinning heeft geen effect op de natuurlijke seismische dreiging. De DHAIS studie geeft aan dat op statistische gronden velden met geologische kenmerken als die van Sprang een verwaarloosbare kans hebben op het induceren van bevingen.

De staatssecretaris stelt vast dat er geen aanleiding om aanvullende voorschriften voor te schrijven. Bodemtrillingen worden niet verwacht bij de gaswinning Sprang.

Natuur en milieu

De aanvraag wordt beoordeeld op mogelijke gevolgen voor natuur en milieu. Van de onderdelen die in het winningsplan beoordeeld worden, kan het onderdeel bodembeweging mogelijk gevolgen hebben voor natuur en milieu. Dit is de verzamelnaam voor bodemdaling en bodemtrillingen.

Winningsplan

Vermilion stelt in het winningsplan geen nadelige effecten op natuur en milieu door bodemdaling of bodemtrilling te verwachten, op grond van de geringe bodemdaling en de kleine kans op een bodemtrilling. Directe effecten van bodemdaling op beschermde natuur is niet aan de orde omdat de activiteit plaatsvindt in de ondergrond. Wel kan de gaswinning en bijkomende bodemdaling indirecte gevolgen hebben voor beschermde natuurwaarden doordat eventuele bodemdaling de waterhuishouding aan het oppervlak kan beïnvloeden. Het relatieve waterpeil wordt beïnvloed door de bodemdaling als gevolg van de gaswinning. Het waterschap is verantwoordelijk voor het watersysteem in het beheersgebied. Wanneer het beheer onvermijdelijk te maken meerkosten met zich meebrengt als gevolg van de gaswinning, dan rust op Vermilion de verplichting die meerkosten overeenkomstig de regels van het burgerlijk recht te vergoeden.

De verwachte bodemdaling van de winning uit het gasveld in het winningsplan Sprang bedraagt minder dan 2 cm. Het gasveld is deels gelegen onder het natuurgebied de Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen.

Drinkwaterbescherming

Het gasveld Sprang ligt onder het grondwaterbeschermingsgebied van de grondwaterwinning Waalwijk van Brabant Water.

Het gasveld Sprang ligt nabij een waterwingebied. De grondwaterlaag waaruit drinkwater gewonnen kan worden ligt op een diepte van 40 m beneden maaiveld. Er is een afsluitende kleilaag boven de grondwaterlaag waaruit drinkwater kan worden gewonnen. De gemiddelde diepte van het gasveld ligt op 2900 m. Boven het gasveld is een ondoordringbare kleilaag van meer dan 500 meter dikte. Het grondwater is zodoende afgesloten van het gasveld. Vermilion stelt dat de bodemdaling geen invloed heeft op de diepte waar grondwater voor drinkwater kan worden onttrokken als gevolg van de afsluitende kleilaag boven het gasveld. Hierdoor verwacht Vermilion geen effecten op de drinkwaterwinning.

Adviezen

Advies SodM

SodM stelt dat mede is gekeken naar de mee geproduceerde stoffen, het afblazen of affakkelen van koolwaterstoffen en het gebruik van hulpstoffen.

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie

Directie Warmte en Ondergrond

DGKE-WO / V-11179

Er wordt water geproduceerd tijdens het eventuele uitwateren van Sprang. Op de Sprang locatie wordt het water van de koolwaterstoffen gescheiden. Het productiewater wordt opgeslagen en met tankwagens naar een andere locatie afgevoerd. Daarna wordt het teruggebracht in de ondergrond of verwerkt door een erkende verwerker.

SodM acht de kans op vervuiling van het waterwingebied beperkt door de grote verticale afstand tussen de activiteiten en de aanwezigheid van tussenliggende impermeabele kleilagen.

Integriteit van de put

SodM stelt dat de integriteit van de bestaande put wordt bewaakt en onder het reguliere toezicht door SodM valt. Vermilion heeft een Well integrity management system (WIMS) geïmplementeerd voor put SPG-1 dat volgens ISO 16530-1 opgesteld is. Dit WIMS geeft aan hoe de integriteit bewaakt wordt en bevat tevens een plan van aanpak voor het geval er een calamiteit optreedt. Gebreken met betrekking tot putintegriteit worden gemeld aan SodM. Tevens wordt een jaarlijks overzicht van ieder gebrek gemaakt. SodM ziet toe op het juiste gebruik van het WIMS en op de integriteit van de putten.

Advies decentrale overheden

De provincie Noord-Brabant, de gemeenten Waalwijk en Loon op Zand en het waterschap Brabantse Delta stellen dat de winning, de mijnbouwlocatie en de put van Sprang binnen het grondwaterbeschermingsgebied Waalwijk liggen. De overheden stellen dat in de Structuurvisie ondergrond (STRONG) mijnbouw in grondwaterbeschermingsgebieden is uitgesloten. De winning is daarmee volgens de decentrale overheden in strijd met het landelijk beleid. Hier zit volgens de decentrale overheden een risico voor de drinkwaterwinning.

Advies provincie Noord-Brabant

Ter plaatse van niet of slecht doorlatende lagen is het volgens de provincie Noord-Brabant essentieel dat de ruimte tussen put en slecht doorlatende laag volledig is afgedicht. De kwaliteit van een cementafdichting neemt na verloop van tijd af en de aanwezigheid van klei kan dit proces versterken. Er is volgens de provincie Noord-Brabant geen informatie beschikbaar waaruit blijkt dat de cementomstorting en de afdichting van de slecht doorlatende lagen op dit moment van voldoende kwaliteit is.

Advies gemeente Loon op Zand

De winningslocatie is gelegen nabij waardevolle natuur en landschappen. Het gasveld ligt voor een groot deel onder Nationaal Park de Loonse en Drunense Duinen. Een goede water- en bodemkwaliteit is essentieel.

De gemeente Loon op Zand stelt dat de gaswinning risico's met zich meebrengt. De gemeente Loon op Zand maakt zich zorgen over de nadelige effecten die kunnen ontstaan voor de natuurwaarden en de kwaliteit van het drinkwater als de bodembescherming niet op orde is.

Advies gemeente Waalwijk

De gemeente Waalwijk stelt dat als de cementafdichting van het bovenste deel van de bestaande put beschadigd raakt, er stromingen langs de put kunnen ontstaan in de lagen waar ook de drinkwaterwinning plaatsvindt. Op basis van het

voorzorgprincipe meent de gemeente dat er sprake is van niet aanvaardbare risico's voor de drinkwatervoorziening als gevolg van de toekomstige winning.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Warmte en Ondergrond

Advies Mijnraad

De Mijnraad stelt dat het gasveld van Sprang onder het grondwaterbeschermingsgebied ligt van de waterwinning Waalwijk van Brabant Water. Sinds 1901 vindt er waterwinning plaats in het gebied. Dit waterwingebied is in 2010 aangewezen als grondwaterbeschermingsgebied door de provincie. De put is geboord in 1944 en de gaswinning is gestart in 1996 en was er dus vóór de aanwijzing van het grondwaterbeschermingsgebied.

DGKE-WO / V-11179

De Mijnraad wijst op een aantal bijzonderheden, die de beoordeling van de aanvraag uniek maken:

- De bestaande put is aangelegd vóór de aanwijzing van het grondwaterbeschermingsgebied.
- De precieze begrenzing van het grondwaterbeschermingsgebied ter plaatse van de bestaande put lijkt vooral ingegeven te zijn door de ligging van de N261.
- Er is een grote verticale afstand tussen het gasveld en de watervoerende laag.

De Mijnraad adviseert in te stemmen met het geactualiseerde winningsplan Sprang, mits aan de voorwaarden wordt voldaan alle mogelijkheden te benutten om de integriteit van de bestaande put te controleren.

Beoordeling natuur en milieu

De aanvraag wordt beoordeeld op mogelijke gevolgen voor natuur en milieu. Van de onderdelen die in het winningsplan beoordeeld worden, kan het onderdeel bodembeweging mogelijk gevolgen hebben voor natuur en milieu. Dit is de verzamelnaam voor bodemdaling en bodemtrillingen. Voor bodemtrilling geldt dat alleen uitzonderlijk zware trillingen gevolgen kunnen hebben voor natuur en milieu. Dat is bij gaswinning uit het gasveld Sprang niet aan de orde.

Bodemdaling kan in algemene zin de waterhuishouding beïnvloeden, wat effecten kan hebben op natuur en milieu. Door bodemdaling wordt de hoogte van het waterpeil in absolute zin niet beïnvloed, maar het kan wel gevolgen hebben voor het waterpeil in relatieve zin, dat wil zeggen dat het water hoger komt te staan ten opzichte van het maaiveld. Dit kan leiden tot vernatting en daarmee tot nadelige (of voordelige) gevolgen voor natuur en milieu.

De toekomstige bodemdaling als gevolg de gaswinning uit het gasveld Sprang bedraagt maximaal 1 cm tot het einde van de productieperiode en blijft daarmee binnen de reeds in 2018 voorspelde totale bodemdaling van 1 cm als gevolg van de gaswinning uit dit gasveld.

Om uit het gasveld Sprang te kunnen winnen heeft Vermilion niet alleen de instemming van de staatssecretaris nodig voor de gaswinning, maar ook een omgevingsvergunning voor het mijnbouwwerk waarmee de daadwerkelijke gaswinning en de daarmee verband houdende werkzaamheden plaatsvinden. Voor wat betreft de mijnbouwlocatie van waaruit de winning plaatsvindt uit het gasveld Sprang, vindt de afweging van de bovengrondse gevolgen van het in werking hebben van de mijnbouwwinrichting op natuur en milieu plaats in het kader van de revisie van de omgevingsvergunning voor die gaswinningsinstallatie, welke Vermilion heeft aangevraagd (OLO6151311).

Gezien de geringe bodemdaling die wordt verwacht als gevolg van de gaswinning van minder 2 cm in het diepste deel van de bodemdalingsskom, worden er geen effecten op de waterhuishouding als gevolg van de bodemdaling door gaswinning verwacht. Bij de beoordeling van bodemdalingsschade en -herstel hanteert het waterschap doorgaans een kritische grens van 5 cm. Bij bodemdaling tot 5 cm is geen compensatie voor het watersysteem noodzakelijk, tenzij de veiligheid in het geding is.

Beschermde gebieden

De staatssecretaris merkt op dat het gasveld uit het winningsplan Sprang deels is gelegen onder het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen en ongeveer 3 km buiten het Natura 2000-gebied De Langstraat. Voor natuur geldt een zorgplicht vanuit de Wet natuurbescherming. Beschermde en aangewezen natuurwaarden mogen niet nadelig worden beïnvloed. Indien nadelige effecten van de activiteiten niet op voorhand uitgesloten kunnen worden, dient hier nader ecologisch onderzoek naar uitgevoerd te worden. Op basis van de uitkomsten van dit ecologisch onderzoek wordt bepaald of het noodzakelijk is een ontheffing en/of vergunning aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Bij een beperkte bodemdaling zoals op grond van dit winningsplan is het niet goed mogelijk de grondwaterdaling als gevolg van de bodemdaling door gaswinning te onderscheiden van de natuurlijke variatie in de grondwaterstand gedurende de seizoenen. De Natura2000-gebieden De Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen en Langstraat vallen buiten de contour van de toekomstige bodemdalingsverwachting. De staatssecretaris stelt dat door de bodemdaling als gevolg van de gaswinning geen nadelige gevolgen voor natuur en milieu zullen ontstaan.

De staatssecretaris stelt vast dat het gasveld van Sprang onder het grondwaterbeschermingsgebied ligt voor de grondwaterwinning Waalwijk van Brabant Water. De mijnbouwrichting ligt binnen de grenzen van het grondwaterbeschermingsgebied. Het gasveld en de mijnbouwrichting ligt niet onder het waterwingebied. Sinds 1901 vindt er waterwinning plaats in dit gebied. Het grondwater voor drinkwater wordt gewonnen op circa 40 meter diepte. De gaswinning in dit gebied is gestart in 1996.

De staatssecretaris merkt op dat de provincie Noord-Brabant verwijst naar STRONG, waarin is vastgesteld dat duurzaam, veilig en efficiënt gebruik van bodem en ondergrond centraal staan, waarbij benutten en beschermen met elkaar in balans zijn. In STRONG wordt aan de hand van dit principe aangegeven hoe afwegingen moeten worden gemaakt ten aanzien van de drinkwaterwinning in relatie tot mijnbouwactiviteiten. Hiermee wordt geborgd dat er ook in de toekomst voldoende ruimte is voor de winning van schoon grondwater voor de drinkwatervoorziening en voor energie. STRONG is bindend voor het Rijk.

De provincie Noord-Brabant is verantwoordelijk voor een adequate bescherming van het grondwater. Activiteiten binnen drinkwaterbeschermingsgebieden zijn gebonden aan regels die in provinciale verordeningen zijn opgenomen. De provincie heeft het grondwaterbeschermingsgebied boven het gasveld Sprang in 2010 aangewezen, 14 jaar na de start van de gaswinning en meer dan 16 jaar na de aanleg van de mijnbouwrichting. In het grondwaterbeschermingsgebied boven het gasveld wordt het aanbrengen van een constructie of uitvoeren van andere werkzaamheden op of in de bodem uitgesloten.

Het gas uit het gasveld Sprang wordt gewonnen via de bestaande put. Er worden geen wijzigingen aangebracht in de huidige situatie. Er is sinds de start van de winning geen incident geweest.

De locatie ligt aan de rand van het grondwaterbeschermingsgebied. Zoals de Mijnraad al aangeeft is de precieze begrenzing van het grondwaterbeschermingsgebied ter plaatse van de bestaande put vooral ingegeven door de ligging van de N261. Het gasveld wordt veilig bereikt zonder risico's voor de kwaliteit van het grondwater. De verticale afstand is groot: de watervoerende laag waaruit drinkwater wordt gewonnen ligt op circa 40 meter diepte, het gasveld is gelegen op circa 2900 meter diepte.

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Warmte en Ondergrond

DGKE-WO / V-11179

Integriteit van de put

De staatssecretaris stelt vast dat het gasveld Sprang op de rand van het grondwaterbeschermingsgebied ligt. Dit maakt het noodzakelijk om alle mogelijkheden om de integriteit van de bestaande put te controleren te benutten. Vermilion controleert de integriteit van de bestaande put door middel van een Well integrity management system (WIMS) volgens ISO 16530-1. Dit WIMS geeft aan hoe de integriteit bewaakt wordt en bevat tevens een plan van aanpak voor het geval er een calamiteit optreedt. Gebreken met betrekking tot de putintegriteit dienen gemeld te worden aan SodM. Tevens wordt een jaarlijks overzicht van ieder gebrek gemaakt. SodM gebruikt dit overzicht bij hun toezichtstaak.

De staatssecretaris is het met de provincie Noord-Brabant eens dat in bepaalde gevallen onjuiste of onvolledige cementering tot een integriteitsissue zou kunnen leiden. Het WIMS waarborgt de integriteit van de put en zijn veiligheidsbarrières tijdens de gehele levensfase van de put.

Het WIMS systeem, in combinatie met de dubbele barrière filosofie zorgt ervoor dat de kans op lekkages nihil is en dat integriteitsafwijkingen tijdig worden opgemerkt en gerepareerd. SodM houdt hier toezicht op. De staatssecretaris ziet dan ook geen aanleiding om aanvullende voorschriften in het besluit op te nemen.

Ten aanzien van de waterproductie merkt de staatssecretaris op dat de beschreven waterproductie geen wijziging is ten opzichte van de huidige winning. Het is daarnaast geen gegeven dat ontwatering zal plaatsvinden. Veel velden produceren over het hele veldleven vrijwel alleen condenswater.

5.3 Risico's voor de veiligheid en schade

Winningsplan

Vermilion geeft aan dat bodemdaling door aardgaswinning een geleidelijk proces is dat zeer traag verloopt, waarbij de maximale helling (maximale bodemdaling in verhouding tot de breedte van de infrastructuur) zeer beperkt is. Bodemdaling veroorzaakt meestal geen schade omdat de daling geleidelijk en gelijkmatig plaatsvindt en in dit geval ook nog eens gering is.

Voor het bepalen van de kans op geïnduceerde bevingen als gevolg van de gaswinning uit het gasveld Sprang heeft Vermilion een SRA uitgevoerd conform de tijdelijke leidraad "Methodiek voor risicoanalyse omtrent geïnduceerde bevingen door gaswinning" van SodM.

Gezien de indeling van het Sprang gasveld in de (laagste) risicocategorie I volgens de seismische risicoanalyse, acht Vermilion het ontstaan van schade aan gebouwen en infrastructuur ten gevolge van de productie uit het gasveld zeer klein. Vermilion verwacht geen schade aan gebouwen en openbare infrastructuur ten gevolge van de productie uit het Sprang gasveld. Vermilion geeft tevens aan dat mocht er schade optreden, dat zij dan de verplichting heeft die schade te vergoeden. Vermilion stelt voor om in overleg met het KNMI te onderzoeken of en hoe het meetnetwerk uitgebreid kan worden om zo, mocht er zich een bodemtrilling in de regio voordoen, de herkomst en de locatie van het epicentrum beter te kunnen achterhalen.

AdviezenAdvies TNO

TNO heeft de seismische risicoanalyse gecontroleerd en classificeert, net als Vermilion, het Sprang gasveld in risicocategorie I.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

DGKE-WO / V-11179

Advies SodM

SodM verwacht niet dat de verwachte bodemdaling een veiligheidsrisico of schade zal veroorzaken.

SodM oordeelt dat er een verwaarloosbare kans is op schade als gevolg van geïnduceerde bodemtrillingen door de aangevraagde gaswinning.

Op basis van de door Vermilion uitgevoerde SRA en het advies van TNO stelt SodM dat er een verwaarloosbare kans is op geïnduceerde bodemtrillingen en schade als gevolg van de aangevraagde gaswinning. SodM bevestigt de inschatting van TNO en plaatst het gasveld Sprang in de seismische risicocategorie I.

Advies Tcbb

De Tcbb stelt dat bij een te verwachten bodemdaling van maximaal 2 cm redelijkerwijs geen schade aan bebouwing in of nabij het winningsgebied te verwachten is.

Het gasveld Sprang valt volgens de Tcbb in de risicocategorie I van de leidraad en daarmee is monitoring met het bestaande seismische netwerk van het KNMI voldoende. Tegelijkertijd ondersteunt de Tcbb het voornemen van Vermilion om in overleg met het KNMI te onderzoeken of en hoe het meetnetwerk uitgebreid kan worden om zo, mocht er zich een bodemtrilling in de regio voordoen, de herkomst en de locatie van het epicentrum beter te kunnen achterhalen.

Beoordeling schade door bodembeweging

De beoordeling van de gevolgen van aardbevingen is met de SRA methodiek niet langer beperkt tot de 'seismische hazard' (seismische dreiging), maar is uitgebreid naar het daadwerkelijke seismische risico (effecten voor omwonenden). De eerste stap van de seismische risicoanalyse (SRA) is een statistische vergelijking op geologische, productietechnische en mechanische kenmerken met de karakteristieken van andere kleine gasvelden die in het verleden tot lichte bevingen ($M < 2.0$) hebben geleid. Op basis van die vergelijking wordt de kans op beven van het desbetreffende veld ingeschat.

Aan de hand van eigenschappen van een gasveld worden dus uitspraken gedaan over de kans op beven van dat gasveld. Gasvelden die geen gelijkenis vertonen met de velden die al gebeefd hebben, zoals bij Sprang het geval is, krijgen een verwaarloosbare kans op een bodemtrilling toegekend. De staatssecretaris constateert dat SodM en TNO zich kunnen vinden in de resultaten van de bodemdalingsberekeningen en de bepaling dat de kans dat zich een beving voordoet verwaarloosbaar is. Daarmee onderschrijven zij de conclusie van Vermilion. Ook constateert de staatssecretaris, op basis van het advies van SodM en gezien de uitkomst van de SRA, dat het risico op schade beperkt is en dat daarom monitoring van seismische activiteit via het reguliere monitoringsnetwerk van het KNMI voldoende is. In navolging van het advies van SodM bepaalt de staatssecretaris dat het veiligheidsrisico als gevolg van de gaswinning uit het gasveld Sprang verwaarloosbaar is, en dat geen aanvullende voorwaarden noodzakelijk zijn. Op basis hiervan constateert de staatssecretaris dat de veiligheid van omwonenden niet in gevaar is.

Conclusie

De staatssecretaris stelt vast dat de gevraagde aanpassing van de verwachte productieduur niet leidt tot een andere beoordeling van de risico's voor omwonenden, gebouwen en infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, dan bij de beoordeling van het winningsplan uit 2018, waarmee hij heeft ingestemd.

5.4 Overige adviezen

Adviezen

Transportbewegingen

SodM adviseert een beperking van de waterproductie voor te schrijven. De Mijnraad en SodM adviseren om Vermilion vóór vergunningverlening een plan te laten overleggen voor reductie van de waterproductie, teneinde de transportbewegingen per tankauto te verminderen.

Strijdigheid met nationale en gemeentelijke klimaatdoelen

De Provincie Noord-Brabant en de gemeenten Loon op Zand en Waalwijk stellen dat het actualiseren van het winningsplan niet aansluiten bij de nationale doelstellingen en landelijk ambities om klimaatneutraal te worden. Uit verantwoordelijkheid naar het Klimaatakkoord van Parijs maakt Nederland werk van een ambitieus klimaatbeleid, met maatregelen die voorbereiden op een CO₂-reductie van tenminste 49% in 2030. Het gebruik van fossiele brandstoffen moet in Nederland verminderen om aan de klimaatdoelstellingen te kunnen voldoen. Inmiddels is ook duidelijk geworden dat een substantieel deel van de nog aanwezige voorraden aan fossiele brandstoffen niet benut moet worden om te kunnen voldoen aan de klimaatdoelstelling van Parijs.

Aangezien via de bestaande winningsput bij Sprang de productie terugloopt is dit volgens genoemde overheden een logisch moment om de winning bij Sprang af te bouwen en te beëindigen. Zeker omdat pas na een forse investering het mogelijk zal zijn de winning conform de aanvragen uit te voeren. Er heeft geen afweging plaatsgevonden van het belang van schoon drinkwater en het halen van de klimaatdoelen van Parijs en het private belang om gas te kunnen winnen. Kiezen voor beschermen van drinkwater helpt daarnaast om de klimaatdoelen van Parijs te halen.

De gemeenten Loon op Zand en Waalwijk stellen dat de gaswinning in strijd met de gemeentelijke duurzaamheidsvisies en het coalitieakkoord. De gemeenten Waalwijk en Loon op Zand hebben de ambitie om in 2043, respectievelijk 2050 energieneutraal, groen, klimaatbestendig, schoon en circulair te zijn. De gemeenten zetten de noodzakelijke stappen om deze doelen te halen. Het afbouwen van het gasgebruik is een belangrijk onderdeel van de weg naar klimaatneutraliteit. In een tijd waarin huishoudens aangemoedigd worden van het gas af te gaan, is het verlengen en uitbreiden van gaswinning niet meer passend. De gemeenten willen daarom dat de gaswinning stopgezet wordt. Er zijn inmiddels veel duurzame alternatieven aanwezig en de gemeenten vinden dat het beter is in te zetten op die duurzame alternatieven dan op conventionele gaswinning.

De Mijnraad constateert dat de overige overheden in hun adviezen aangeven dat zij de gaswinning niet vinden passen bij hun duurzaamheidsbeleid en dat gaswinning niet aansluit bij de ambities voor het realiseren van (inter)nationale klimaatdoelstellingen. De Mijnraad pleit er voor om te overwegen een deel van de gasbaten die Sprang oplevert te gebruiken voor het stimuleren of subsidiëren van aardwarmte-projecten. Op die manier wordt de winning van, nog steeds noodzakelijke, fossiele energiebronnen mede benut voor het financieren van de eveneens noodzakelijke energietransitie.

Gebrek aan regionaal draagvlak

De gemeenten Loon op Zand en Waalwijk stellen dat het draagvlak voor de gaswinning al langere tijd ontbreekt. Inwoners verenigd in een actiecomité, diverse maatschappelijke organisaties, bedrijven en natuurorganisaties zijn tegen de gaswinning. Het is een democratische opgave om hier rekening mee te houden bij besluiten die nadrukkelijk lokale belangen raken. De gemeente Waalwijk vraagt om een omgevingsmanagementplan waarin de communicatie met bewoners vastgelegd wordt. De gemeenten hebben weinig vertrouwen in het omgevingsmanagement van Vermilion en vragen daar aandacht voor.

Beoordeling overige adviezen

De staatssecretaris is zich bewust van de omgeving waarin mijnbouwactiviteiten plaatsvinden en onderschrijft het belang van de in paragraaf 5.6 opgenomen adviespunten. Bij de beoordeling van de overige adviezen is van belang te weten dat de af te wegen belangen en relevante feiten in het licht staan van het volgens de wet te nemen besluit. De aanvraag inclusief de adviezen worden getoetst en gewogen in het licht van de in de Mbw opgenomen toetsingsgronden. Onderdelen van een advies die zien op andere zaken dan waar de toetsingsgronden op zien leiden dus niet tot het opnemen van een voorschrift in het besluit.

Transportbewegingen

De staatssecretaris merkt op dat Mijnraad en SodM een reductie van waterproductie adviseren vanwege de vervoersbewegingen die deze tot gevolg heeft. De vervoersbewegingen zijn echter geen onderdeel van het winningsplan maar worden getoetst in het kader van de omgevingsvergunning.

Strijdigheid met nationale en gemeentelijke klimaatdoelen

De staatssecretaris stelt vast dat de overheden in hun adviezen aangeven dat zij de gaswinning niet vinden passen bij hun duurzaamheidsbeleid en dat gaswinning niet aansluit bij de ambities voor het realiseren van (inter)nationale klimaatdoelstellingen. De Mijnraad pleit er voor om te overwegen een deel van de gasbaten die Sprang oplevert te gebruiken voor het stimuleren van aardwarmte-projecten. Op die manier wordt de winning van, nog steeds noodzakelijke, fossiele energiebronnen mede benut voor het financieren van de eveneens noodzakelijke energietransitie. De staatssecretaris vindt het een sympathieke gedachte. De staatssecretaris stelt dat de Mijnbouwwet hem niet de mogelijkheid biedt dit argument mee te wegen in dit besluit. Expliciete benutting van gasbaten voor financieren van de energietransities kan niet bewerkstelligd worden via de winningsplanprocedure en/of de mijnbouwvergunningverlening. Het is voor mijnbouwondernemingen gebruikelijk om bij projecten te kijken hoe zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan de omgeving in de gebieden waar projecten plaatsvinden. Zij hebben hiervoor principes vastgelegd in de sectorale gedragscode kleine velden. De staatssecretaris wil op nationaal niveau kijken of bij energieprojecten een vorm van gebiedsinvestering ten behoeve van de energietransitie mogelijk en wenselijk is. Vraagstukken die daarbij spelen zijn op welke wijze een bijdrage kan worden geleverd aan de omgeving en hoe dit financieel geregeld kan worden. Deze vraagstukken vergen een zorgvuldige beoordeling en afweging.

Gebrek aan regionaal draagvlak

De staatssecretaris weet en heeft er begrip voor dat niet iedere omwonende het eens is met voortzetting van de gaswinning in Sprang. Bij een beoordeling van een verzoek tot instemming met een winningsplan, is de staatssecretaris gehouden aan het daarvoor geldende wettelijke toetsingskader. De staatssecretaris is met de gemeenten Loon op Zand en Waalwijk van mening dat goede communicatie met inwoners plaats moet vinden.

De staatssecretaris gaat er vanuit dat Vermilion invulling blijft geven aan de verbeterde communicatie naar de omgeving en onderschrijft het verzoek van de gemeente Waalwijk aan Vermilion om een omgevingsmanagementplan op te stellen. Een goede invulling van omgevingsmanagement kan bijdragen aan regionaal draagvlak. Het instemmingsbesluit is echter niet het juiste middel om dit voor te schrijven. Overigens is omgevingsmanagement en tijdige en transparante communicatie over voorgenomen gaswinning een blijvend aandachtspunt van het ministerie en is het denken over nog door te voeren verbeteringen niet gestopt.

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

DGKE-WO / V-11179

6 Eindbeoordeling

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Warmte en Ondergrond

Gelet op artikel 36, derde lid en artikel 34, vierde lid, onder b van de Mijnbouwwet komt de staatssecretaris samenvattend tot de volgende beoordeling van het verzoek tot instemming met de wijziging van het winningsplan Sprang.

DGKE-WO / V-11179

De staatssecretaris komt tot de conclusie dat het verzoek tot instemming met de wijziging van het winningsplan met een aanpassing van de duur van de winning tot en met 2033 voor het gasveld Sprang, niet leidt tot een andere beoordeling van de effecten van de wijze van gaswinning, de effecten van bodembeweging als gevolg van de gaswinning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging en de risico's voor omwonenden, gebouwen en infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan.

De staatssecretaris is van oordeel dat met het verlengen van de productieduur, het productievolume zoals is beschreven in het winningsplan, gehaald kan worden wat aangemerkt wordt als planmatige winning. Daarnaast zijn naar het oordeel van de staatssecretaris geen nadelige effecten op natuur en milieu door gaswinning uit het gasveld Sprang te verwachten.

Gelet op de inhoud van het door Vermilion ingediende verzoek tot wijziging van het instemmingsbesluit voor het winningsplan Sprang en de hierover ingewonnen adviezen van SodM en de decentrale overheden wordt de gevraagde wijziging toegevoegd aan het vigerend instemmingsbesluit.

Gelet op de artikelen 34, derde lid, en 36, derde lid van de MbW;

Besluit:

Het instemmingsbesluit van de Minister van Economische Zaken van 9 augustus 2013 (kenmerk: DGETM-EM / 19130072), gewijzigd bij besluit van 5 juni 2019 (kenmerk: DGKE-WO / 19130072, wordt als volgt gewijzigd. Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 2 (gewijzigd)

Vermilion Energy Netherlands B.V. verkrijgt een termijn tot en met 31 december 2033 om het totale maximum productievolume van 448 miljoen Nm³ voor het gasveld Sprang te realiseren, waarvan 121 miljoen Nm³ na 1 januari 2023.

De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

MI-lid warmte en Ondergrond

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van de terinzagelegging van het besluit, een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.